

ศัพท์นามกิตก์ ใช้ในสารณะต่างๆ

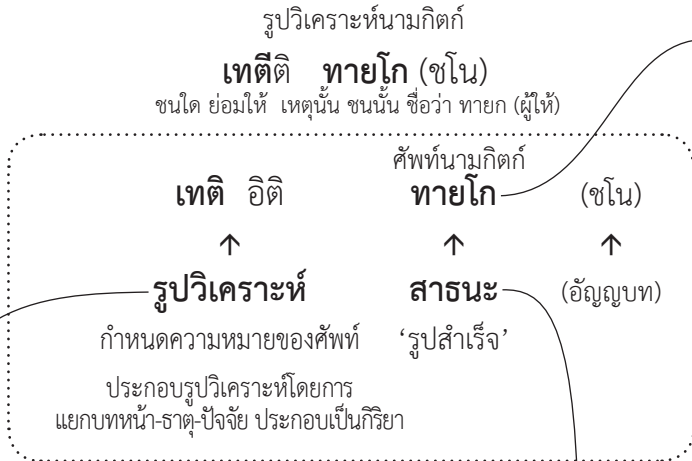
- **ทายโก** สมปทานุสส ทานเจตนา ย ทานํ เทติ. ทายก ย่อมให้ ซึ่งทาน ด้วยเจตนาเป็นเครื่องให้ แก่ผู้รับมอบให้.
- **ทายโก** (ชโน) ผู้ให้ (กัตตุสารณะ)
- **ทานํ** (วัตถุ) สิ่งที่ถูกให้ (กัมมสารณะ)
- **สมปทานุ** (บุคคล) ผู้รับมอบให้ (สัมปทานุสารณะ)
- **ทานา** เจตนา เจตนาเป็นเครื่องให้ (กรณสารณะ)
- **อุปาสกา ทานกาเล ทานสาละ อาคมิสสุสนติ.** อุปาสก ท. จักมา สูศาลาเป็นที่ให้ ในกาลเป็นที่ให้.
- **ทานุ** กาล กาลเป็นที่ให้ (อิทธิกรณสารณะ)
- **ทานา** ศาลา ศาลาเป็นที่ให้ (อิทธิกรณสารณะ)
- **สพพทานํ รมมทานํ ชินาติ.** การให้ซึ่งธรรม ย่อมชนะ ซึ่งการให้ทั้งปวง.
- **ทานํ** การให้ (ภาวสารณะ)

รูปวิเคราะห์ มี ๓

(สารณะทั้งหลาย มีรูปวิเคราะห์ ๓)

รูปวิเคราะห์เป็น	เป็น
กัตตุวาจก เหตุกัตตุวาจก	กัตตุรูป
กัมมวาจก เหตุกัมมวาจก	กัมมรูป
ภาววาจก	ภาवरูป

ผังนามกิตก์

ศัพท์นามกิตก์

ส่วนประกอบ

ทา + ณฺว + สึ = ทายโก ผู้ให้
 ธาตุ ปัจจัยนามกิตก์ วิภัตินาม

ทายโก

เป็นกัตตุสารณะ (เป็นชื่อของผู้ให้)

(มีรูปวิเคราะห์เป็นกัตตุรูป (คือ รูปวิเคราะห์เป็นกัตตุวาจก)

(ณฺว ปัจจัย จัดอยู่ในพวกกิตปัจจัย

กิตปัจจัย กำหนดให้เป็นกัตตุสารณะเท่านั้น

และกำหนดให้มีรูปวิเคราะห์เป็นกัตตุรูปเท่านั้น)

๓ รูป

กัตตุรูป]

กิตปัจจัย

กัมมรูป]

กิจปัจจัย

ภาवरูป]

กิตกิจปัจจัย

ทุกรูป]

๗ สารณะ

๑. กัตตุสารณะ	เป็นชื่อของผู้ทำ	เช่น ทายโก (ชโน)	ผู้ให้	ให้	วิภัติ ๑
๒. กัมมสารณะ	เป็นชื่อของผู้ถูกทำ	เช่น ทานํ (วัตถุ)	วัตถุที่ให้	ให้ 'ซึ่ง'	๒
๓. ภาวสารณะ	เป็นชื่อของการกระทำ	เช่น ทานํ	การให้	'การ' ให้	
๔. กรณสารณะ	เป็นชื่อของเครื่องทำ	เช่น ทานา (เจตนา)	เครื่องให้	ให้ 'ด้วย'	๓
๕. สัมปทานุสารณะ	เป็นชื่อของผู้รับมอบ	เช่น สมปทานุ (บุคคล)	ผู้รับมอบ	ให้ 'แก่'	๔
๖. อปาทานุสารณะ	เป็นชื่อของสิ่งที่จากไป	เช่น ปรภโว (ปพพโต)	ที่เกิดก่อน	ไป 'จาก'	๕
๗. อิทธิกรณสารณะ	เป็นชื่อของสถานที่-เวลา ที่ทำ	เช่น ทานา (ศาลา)	สถานที่ให้	ให้ 'ใน'	๗

นามกิตก์ ภาวสารณะ เป็นนามนาม นามกิตก์ สารณะที่เหลือ เป็นคุณนาม

ปัจจัยนามกิตก์

ปัจจัย

กิตปัจจัย

กวิ ณี ณฺว ตฺ รุ

กิจปัจจัย

ข ณฺย

กิตกิจปัจจัย

อ อิ ณฺ ตเวฺ ติ ตฺ ุ

มี รูปวิเคราะห์ เป็น

กัตตุรูป (กัตตุวาจก-เหตุกัตตุวาจก)

กัมมรูป และภาवरูป (กัมมวาจก-เหตุกัมมวาจก-ภาววาจก)

กัตตุรูป กัมมรูป และภาवरูป (ทั้ง ๕ วาจก)

มี สารณะ เป็น

กัตตุสารณะ

กัมมสารณะ และภาวสารณะ

ทั้ง ๗ สารณะ

ตเว ตฺ ใช้ลงท้ายธาตุเป็นเครื่องหมายปฐมมาและจตุตถีวิภัตินาม (การ-, เพื่อการ-) มีอรรถแห่งภาวสารณะ